

Stockholms Handelskammare

2013:3

ISSN 1654-1758

Stockholms Handelskammares rapport

Stockholm attraherar arbetskraften

Västeuropas snabbast växande
storstadsregion till 2030

Attraktiva städer växer

Stockholm är en av Västeuropas snabbast växande städer och om vi vänder blicken mot 2030 är vår region den snabbast växande. Under de senaste åren har befolkningstillväxten i huvudstadsregionen kraftigt överträffat de prognoser på vilka den regionala planeringen vilar. Trängseln på bostadsmarknaden och i infrastrukturen blir allt mer påtaglig.

I grunden är tillväxt något positivt. En växande befolkning – att människor vill flytta hit, föda sina barn här och bo kvar med sina familjer – är kanske det viktigaste kvittot på att vi är en attraktiv region.

Det är heller ingen naturlag att en stad ska växa. Under 1970-talet minskade New Yorks befolkning med tio procent, Detroit's befolkning har halverats sedan 1950-talet och Hamburgs befolkning är lägre i dag än i mitten av 1960-talet.

Livet i förorter eller på landet har ibland varit attraktivt, men inte sällan har storstadslivets kvaliteter överskuggats av dess avigsidor. Stockholm är inget undantag. Efter rekordåren på 1960-talet sjönk befolkningen i Stockholm stad och det skulle ta nästan fyrtio år för staden att återta tidigare nivåer.

Stockholm ska fortsätta att växa. Kanske än mer än vad vi gör i dag. Vill vi vara en attraktiv region för talanger, högutbildade, ambitiösa och företagsamma människor ska vi också ha möjlighet att ta emot dem.

Det kräver en framsynt politik på en rad områden. Vi behöver fatta de beslut som krävs för att bostadsmarknaden ska fungera och genomföra de infrastrukturinvesteringar som behövs.

Attraktiva städer växer. Städer som växer på rätt sätt blir än mer attraktiva. Det är den internationella lärdomen och det är så Stockholm och huvudstadsregionen behöver utvecklas.

Fredrik Johansson

Chef Analys & policy, Stockholms Handelskammare

Sammanfattning

- Stockholm fortsätter växa starkt, med en befolkningstillväxt på cirka två procent. Förra året stod huvudstadsregionen för 53 procent av rikets totala befolkningstillväxt.
- Slår prognoserna in kommer Stockholm att vara den snabbast växande storstadsregionen i Västeuropa fram till 2030. Stockholm väntas växa dubbelt så snabbt jämfört med Köpenhamn och Zürich och nästan sex gånger snabbare än Paris.
- 2030 förväntas Stockholm ha ett demografiskt försprång jämfört med många andra snabbväxande konkurrenter. Stockholm, tillsammans med Oslo, London och Bryssel, beräknas ha mer än dubbelt så hög ökningstakt för yrkesaktiva åldrar jämfört med övriga städer.
- Stockholms och Uppsala län står för 75 procent av befolkningstillväxten bland yrkesaktiva (20–65 år) 2012. Här bor 27 procent av rikets befolkning i yrkesaktiva åldrar.
- Åtta av Sveriges tio snabbast växande kommuner 2012 finns i huvudstadsregionen.
- De snabbast växande städerna i Västeuropa är Oslo, Stockholm, Bryssel, München och Köpenhamn. Sett till storstadsregionerna växer Oslo, Stockholm, Zürich, München och London snabbast.

Inledning

Städer driver tillväxt och social utveckling. Urbaniseringen är i dag en av de främsta krafterna bakom den globala ekonomin. Växande städer är centrum för innovation och mångfald, och lockar därför också kreativa människor. Välhanterad urbanisering skapar kreativa och attraktiva miljöer. Samtidigt ökar den globala konkurrensen med fler valmöjligheter för individer att välja den stad som erbjuder högst livskvalitet.

Städer som framgångsrikt lyckas hantera urbaniseringen vinner i global konkurrenskraft och attraktivitet. Det handlar om att växa smart. Ofta förknippas vi urbanisering med megastäder och slumområden. Faktum är att den befolkningstillväxt vi har i dag i Stockholmsregionen är hög också ur ett globalt perspektiv. Det är inte hyperurbanisering, men en mycket hög befolkningstillväxt.

Stockholm är en av Västeuropas snabbast växande städer. Under de senaste åren har vi sett en årlig befolkningstillväxt på ungefär två procent. Att många väljer att flytta hit och att de som bor här vill bo kvar är ett viktigt kvitto på attraktivitet.

Den snabba befolkningstillväxten gör också regionens relativa betydelse för hela landet allt större. Mer än var fjärde svensk bor i huvudstadsregionen och ungefär en tredjedel av landets totala BNP skapas här. Stockholm väntas generera 40 procent av Sveriges ekonomiska tillväxt fram till 2030.

Samtidigt står vi inför stora utmaningar, både för individer och näringsliv. Bostadsbrist, otillräcklig infrastruktur och ett ökat tryck på offentliga tjänster riskerar urholka regionens attraktivitet att skrämja iväg talanger och företag. År 2030 väntas Stockholms län, trots en mycket stark befolkningstillväxt, ha en brist på 73 000 högutbildade, enligt beräkningar från Stockholms läns landsting. Det kommer att påverka företagens kompetensförsörjning och landets ekonomiska utveckling.

Syftet med denna rapport är att kartlägga vilka städer i Europa som växer snabbast. Hur ser befolkningsprognoserna för 2030 ut, framförallt i yrkesaktiva åldrar? Vilka konsekvenser får det för företagens kompetensförsörjning? Vilka är våra främsta utmaningar?

Metod för att beräkna befolkningstillväxten

Denna rapport består av tre delar: en del med demografisk analys för Stockholm, Uppsala och Sverige, en del med jämförelser av befolkningstillväxten i europeiska städer och en del om befolkningsprognosen för 2030.

Rapporten fokuserar i första hand på den demografiska utvecklingen för Stockholm, av den anledningen att statistiska definitioner inte blir jämförbara på internationell nivå om vi inkluderar Uppsala. I första delen har vi däremot valt att inkludera Uppsala i den nationella analysen.

Den statistik som används i första delen är hämtad från Statistiska centralbyrån (SCB).

I andra delen har vi samlat in den senaste statistiken från respektive stads statistikkontor, med uppdelning på det geografiska området för stad och storstadsregion var för sig.¹ För vissa städer har all statistik funnits tillgänglig via Internet och i vissa fall har vi kontaktat berörd myndighet. På grund av brist på färskare statistik har befolkningstillväxten i del två beräknats mellan 1 januari 2011–1 januari 2012 för samtliga städer.²

I tredje delen används de aktuella befolkningsprognoserna för 2030 för respektive stad.

Urval städer

I första delen analyserar vi som sagt i första hand Stockholms stad och län i förhållande till övriga riket, men även Uppsala län. I de fall begreppet *huvudstadsregionen* används refererar vi till Stockholms och Uppsala län.

Urvalet städer i andra och tredje delen baseras på urvalet från Handelskammarens rapport

¹ Skälet till detta val av data är att det finns brister och tidseftersläpningar i statistikunderlaget på europeisk nivå. Att statistiska definitioner dessutom skiljer sig åt mellan länder bidrar till att statistik från Eurostat, som i första hand tillhandahåller statistik från EU:s medlemsstater och andra europeiska städer, inte är helt jämförbar.

² I de fall som statistik saknas för vissa år har föregående års statistik använts.

Konsten att växa smart (2012), som identifierar de snabbast växande städerna och storstadsregionerna i Europa.³ För flera av dessa städer saknas befolkningsprognoser på regional nivå, vilket begränsar det slutliga urvalet till 16 städer

(se bilaga). I urvalet av städer har vi, utöver en snabb befolkningstillväxt, även tagit hänsyn till hur ekonomiskt och socialt jämförbara de är med Stockholm.

³ Urvalet av städer i Stockholms Handelskammars rapport *Konsten att växa smart* baseras på städerna i European Cities Monitor 2011, Cushman & Wakefield.

Huvudstadsregionen växer starkt

Fortsatt stark tillväxt

Den starka befolkningstillväxten i Stockholm håller i sig. Under 2012 växte Stockholms län med 35 533 personer, jämfört med 37 310 personer i fjol. Det motsvarar en befolkningstillväxt på 1,7 procent. Det är en liten minskning men fortfarande en stark tillväxt.

Stockholms stad växte med 16 911 personer under 2012, vilket motsvarar en befolkningstillväxt på cirka två procent. Även det är en något lägre siffra jämfört med i fjol då befolkningen i Stockholms stad ökade med 17 251 personer.

I dag står Stockholms län för ungefär 49 procent av rikets totala befolkningsökning. Tillsammans med Uppsala län står huvudstadsregionen för majoriteten av rikets befolkningstillväxt, 53 procent.

Mer än var fjärde svensk (26 procent) bor här. Bara Stockholms län är hemort för cirka 22 procent av rikets befolkning. År 2002 var motsvarande andelar 24 respektive 21 procent.

Stockholm attraherar arbetskraften

För Stockholm, som för alla andra städer i västvärlden, är förmågan att attrahera kompetens

avgörande för den långsiktiga konkurrenskraften. I vilka ålderskategorier en stad växer är därför också viktigt.

I dag absorberar Stockholms län 70 procent av Sveriges totala befolkningsökning i yrkesaktiva åldrar (20–65 år). Räkna vi med Uppsala län är motsvarande andel 75 procent. Under det senaste tio åren har huvudstadsregionen stått för majoriteten av befolkningsökningen i yrkesaktiva åldrar, 53 procent.

Totalt sett är Stockholms län i dag hemort för 23 procent av rikets yrkesaktiva. Huvudstadsregionen är landets största arbetsmarknad och här finns 27 procent av rikets yrkesaktiva.

Åtta av Sveriges tio snabbast växande kommuner finns i huvudstadsregionen

Sundbyberg är Sveriges snabbast växande kommun med en befolkningstillväxt på tre procent under 2012. Åtta av de tio snabbast växande kommuner i Sverige finns i huvudstadsregionen. Sigtuna hamnar på tredje plats med 2,3 procent befolkningstillväxt, Knivsta på fjärde plats (2,1 procent), Södertälje på femte plats (2,0 procent), Huddinge på sjätte plats (2,0 procent) och Stock-

Tabell 1. Befolkning och tillväxt 2012.

Område	Befolkning 31 december 2012	Befolkningsökning 2011–2012	Befolkningsökning 2011–2012, %	Befolkningsökning 2002–2012, %	Andel av rikets befolkningsökning 2011–2012, %	Andel av rikets befolkning 2012, %
Stockholms stad	881 235	16 911	2,0	16,2	23,2	9,2
Stockholms län	2 127 006	35 533	1,7	14,9	48,7	22,3
Uppsala län	341 977	3 347	1,0	14,5	4,6	3,6
Huvudstadsregionen	2 468 983	38 880	1,6	14,9	53,2	25,8
Sverige	9 555 893	73 038	0,8	6,9	–	–

Källa: SCB.

Tabell 2. Topp tio snabbast växande kommuner 2012.

Placering	Kommun	Befolkning 31 december 2012	Befolkningstillväxt 2011–2012, %	Befolkningstillväxt 2002–2012, %
1	Sundbyberg	40 793	3,2	20,7
2	Strömstad	12 295	2,4	9,6
3	Sigtuna	42 272	2,3	18,2
4	Knivsta	15 279	2,1	21,4
5	Södertälje	89 473	2,0	12,4
6	Huddinge	101 010	2,0	16,8
7	Stockholm	881 235	2,0	16,2
8	Solna	71 293	1,9	23,8
9	Botkyrka	86 274	1,9	14,7
10	Bollebygd	8 507	1,8	8,6

Källa: SCB.

holms stad på sjunde plats (2,0 procent). Uppsala hamnar på 23:e plats bland de snabbast växande kommunerna i riket förra året.

Också i det längre tidsperspektivet dominerar regionens kommuner listan över Sveriges snabbast växande. Bland de tio snabbast växande kommunerna 2002–2012 går åtta av tio att finna i huvudstadsregionen (tabell 3). Uppsala hamnar på 26:e plats.

Tabell 3. Topp tio snabbast växande kommuner i riket 2002–2012.

Placering	Kommun	Befolkningstillväxt, %
1	Solna	23,8
2	Lomma	22,7
3	Knivsta	21,4
4	Nacka	21,2
5	Sundbyberg	20,7
6	Värmdö	20,6
7	Vallentuna	20,5
8	Sigtuna	18,2
9	Huddinge	16,8
10	Kävlinge	16,8

Källa: SCB.

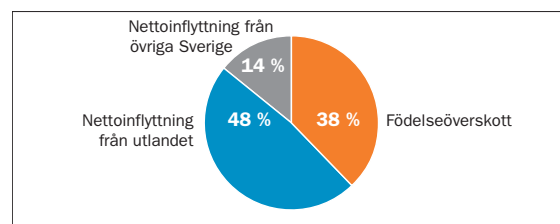
Ser vi till Sveriges snabbast växande kommuner – det vill säga de som växer snabbare än en procent per år – så dominerar Stockholms län även den gruppen. 54 procent av befolkningstillväxten 2002–2012 i dessa kommuner absorberades i Stockholms län.

Fler nyfödda i Stockholm

Av den totala befolkningstillväxten i Stockholms län 2012 har andelen nyfödda ökat, från ungefär 35 procent 2011 till 38 procent 2012. Den största delen av befolkningsökningen utgörs däremot fortfarande av inflyttade från utlandet (figur 1). Cirka 22 procent av befolkningen i Stockholms län är utrikes födda 2012. Motsvarande andel för Uppsala län och riket är 14 respektive 15 procent.

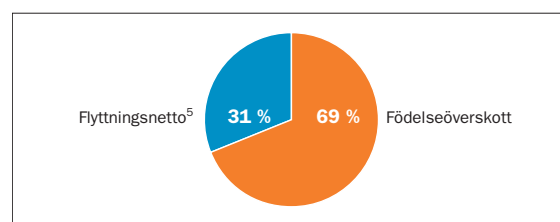
Tittar vi tio år tillbaka i tiden såg strukturen på befolkningstillväxten annorlunda ut. År 2002 hade Stockholms län en negativ nettoinflyttning från övriga riket, det vill säga fler lämnade än de som flyttade hit. Utöver ett starkt födelseöverskott på 69 procent av befolkningstillväxten bestod gruppen nyinflyttade uteslutande av inflyttande från utlandet. 31 procent av befolkningstillväxt kom från utlandet (figur 2).

Figur 1. Hur befolkningstillväxten fördelas 2012, Stockholms län.⁴

Källa: SCB.

Figur 2. Hur befolkningstillväxten fördelas 2002, Stockholms län.⁴

Källa: SCB.

Stockholms län mer internationaliserat

Studerar vi enbart flyttströmmarna till Stockholms län 2012 var dessa inte fullt lika starka som året innan. Flyttningsnettot⁵ för Stockholms län var 21 892 personer 2012, vilket är en minskning med åtta procent sedan förra året. Dels ser vi en minskad nettoinflyttning från utlandet, dels en minskad i nettoinflyttning från övriga riket.

Däremot ökade andelen inflyttade från utlandet av totala flyttningsnettot i Stockholms län från 74 procent till 77 procent förra året. I Uppsala län har andelen inflyttade från utlandet minskat rejält från 94 procent till 66 procent under 2012.

Färre från utlandet i Uppsala

I Uppsala län ser befolkningstillväxten annorlunda ut jämfört med Stockholms län. Utöver ett stort födelseöverskott, har andelen inflyttade från utlandet minskat 2012, från cirka 51 procent till 39 procent. Av befolkningen i Uppsala län är cirka 21 procent utrikes födda. Störst ökning ser vi i andelen inflyttade från övriga riket, från tre procent till 20 procent.

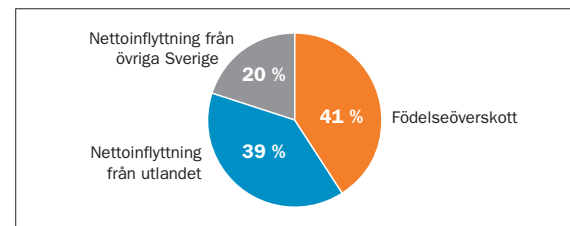
Jämför vi befolkningstillväxtens struktur i Uppsala län över en tioårsperiod är den relativt

⁴ Födelseöverskott och flyttningsnetto (summan av nettoinflyttningen från utlandet och nettoinflyttningen från övriga Sverige) summerar inte till befolkningsförändringar då det ingår vissa smärre justeringar i denna. Fördelningen är därför ungefärlig.

⁵ Flyttningsnettot beräknas som summan av nettoinflyttning från utlandet och nettoinflyttning från övriga riket.

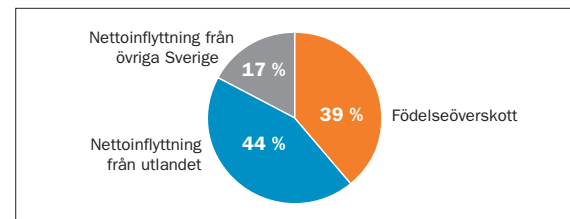
konstant. År 2002 stod födelseöverskottet för 39 procent av befolkningstillväxten, nettoinflyttningen från utlandet för 44 procent och nettoinflyttningen från övriga Sverige för 17 procent (figur 4).

Figur 3. Hur befolkningstillväxten fördelas 2012, Uppsala län.⁶

Källa: SCB.

Figur 4. Hur befolkningstillväxten fördelas 2002, Uppsala län.⁶

Källa: SCB.

⁶ Födelseöverskott och flyttningsnetto (summan av nettoinflyttningen från utlandet och nettoinflyttningen från övriga Sverige) summerar inte till befolkningsförändringar då det ingår vissa smärre justeringar i denna. Fördelningen är därför ungefärlig.

Stockholm jämfört med övriga Västeuropa

Oslo växer snabbast

Stockholm är i dag en av de snabbast växande städerna i Västeuropa. Den stad som växer snabbast är Oslo, med en befolkningstillväxt på 2,3 procent. På andra plats hamnar Stockholm med en befolkningstillväxt på 2,0 procent under 2011 tätt följt av Bryssel (1,9 procent) och München (1,8 procent).

Oslo, Stockholm, Bryssel och Köpenhamn svarar för ungefär en tiondel av Norges, Sveriges, Belgiens och Danmarks totala befolkning 1 januari 2012, till skillnad från övriga topp tio

snabbast växande städer som utgör fem procent eller mindre av ländernas befolkning (tabell 4).

Samtliga av de snabbast växande städerna 2011 står även för en stor andel av ländernas totala befolkningstillväxt, med undantag för Zürich som svarar för cirka sex procent av befolkningstillväxten i Schweiz och Manchester med endast två procent (tabell 4). Stockholm, Bryssel och München står för ungefär en fjärdedel av ländernas totala befolkningsökning. Störst betydelse har Berlin och Köpenhamn som representerar ungefär 45 (ej i tabellen) respektive 48 procent

Tabell 4. Topp tio snabbast växande städer i Europa, (1 januari) 2011–2012.

Placering	Stad ⁷	Befolkningstillväxt 2011–2012, %	Befolkning 1 januari 2012	Stadens andel av rikets befolkning 2012, %	Stadens befolkningsökning som andel av rikets 2011–2012, %
1	Oslo	2,3	613 285	12,3	21,4
2	Stockholm	2,0	864 324	9,1	25,6
3	Bryssel	1,9	1 146 491	10,3	25,2
4	München	1,8	1 378 176	1,7	27,2
5	Köpenhamn	1,8	549 050	9,8	47,8
6	Manchester ⁸	1,8	503 127	0,8	2,0
7	Frankfurt	1,7	691 518	0,8	12,9
8	Zürich	1,4	376 990	4,7	5,9
9	London ⁸	1,2	3 231 901	5,1	9,2
10	Amsterdam	1,2	790 044	4,7	12,7

Källa: Städernas statistikkontor.

Tabell 5. Topp tio snabbast växande storstadsregioner, (1 januari) 2011–2012.

Placering	Storstadsregion ⁷	Befolkningstillväxt 2011–2012, %	Befolkning 1 januari 2012	Regionens andel av rikets befolkning, %	Storstadsregionens befolkningsökning som andel av rikets 2011–2012, %
1	Oslo	2,1	1 256 554	25,2	39,3
2	Stockholm	1,8	2 091 473	22,1	55,2
3	Zürich	1,7	1 392 400	17,5	26,0
4	München	1,3	3 192 581	3,9	45,9
5	London ⁹	1,1	8 173 941	12,9	20,9
6	Amsterdam	1,0	1 437 720	8,6	18,2
7	Berlin	0,9	4 750 074	5,8	47,9
8	Frankfurt	0,6	4 775 712	5,8	33,1
9	Manchester ⁸	0,6	2 682 528	4,2	4,1
10	Hamburg	0,5	3 585 284	4,4	18,7

Källa: Städernas statistikkontor.

⁷ Det geografiska området definieras i bilaga.

⁸ Uppgifterna för London och Manchester är baserade på folkräkningsuppgifter och beräkningar utförda av Office for National Statistics. För befolkningstillväxten används Handelskammarens beräkning av den genomsnittliga befolkningstillväxten per år mellan 2001 och 2011 för de berörda städerna och för hela UK. Befolkning den 1 jan. 2012 är för UK en uppgift för år 2011.

⁹ Om uppgifterna, se fotnot 8. Regionen definieras som Inner London och Outer London tillsammans.

av den totala befolkningstillväxten i Tyskland och Danmark.

Arbetsmarknaden sträcker sig i regel utanför stadens administrativa gränser. Det är därför oftare mer intressant att titta på hur befolkningstillväxten ser ut i storstadsregionerna. Bland de snabbast växande storstadsregionerna 2011 hamnar Stockholm på andra plats efter Oslo (tabell 5).

Ser vi till storstadsregionens befolkning som andel av rikets ser vi liknande mönster som för städerna. Oslo och Stockholm svarar för ungefär en fjärdedel av Norges och Sveriges befolkning,

Zürich för nära 18 procent och London för 12,9 procent.

Stockholm sticker ut bland de tio snabbast växande storstadsregioner som den enda storstadsregionen som står för majoriteten av den totala befolkningstillväxten i riket 2011 (55 procent). Även Berlin och München står för en stor andel av Tysklands totala befolkningstillväxt, 48 respektive 46 procent. Samtidigt bör det tilläggas att 2011 var första gången sedan 2002 som Tyskland har haft en befolkningsökning. Tidigare har tyska städer vuxit, samtidigt som Tysklands befolkning totalt har minskat.

Prognoser 2030

Stockholm växer snabbast till 2030

Bland storstadsregionerna i denna rapport förväntas Stockholm växa starkast fram till 2030. Med en befolkningstillväxt på ungefär 29 procent fram till 2030 har Stockholm en dubbelt så hög ökningstakt jämfört med snabbväxande konkurrenter som Manchester, Köpenhamn och Zürich, mer än tre gånger så hög ökningstakt som München och nästan sex gånger så hög som Paris.

Oslo hamnar på andra plats med en prognosticerad befolkningstillväxt på 27 procent till 2030 och London på en tredje plats med 21 procent.

Oslo och Stockholm toppar även, med Köpenhamn inkilat på en andra plats, tillväxtlistan för städernas befolkningstillväxt 2030. Mellan 2012–2030 beräknas folkmängden i Oslo att öka

med 28 procent, i Köpenhamn med 27 procent och i Stockholm med 23 procent.

Stockholm har ett demografiskt försprång

Studerar vi den prognostiserade tillväxten fram till 2030 för gruppen yrkesaktiva, 20–65 år, hamnar Stockholm på andra plats med en befolkningstillväxt på ungefär 17 procent. Endast Oslo har en högre befolkningstillväxt i gruppen yrkesaktiva, på cirka 22 procent (tabell 8).

Stockholm, och London, kommer att ha en dubbelt så hög ökningstakt för yrkesaktiva åldrar jämfört med Köpenhamn och Manchester. Dessutom väntas Stockholm växa mer än fyra gånger så snabbt som Zürich och mer än tio gånger så snabbt som München fram till 2030. I kontrast till den positiva demografiska utvecklingen för de snabbväxande Oslo, Stockholm och London

Tabell 6. Prognos 2030 – Europas snabbast växande storstadsregioner.

Placering	Storstadsregion ¹⁰	Befolkningsprognos 2030	Prognos, befolkningstillväxt 2012–2030, %
1	Stockholm	2 644 942	28,7
2	Oslo	1 600 309	27,4
3	London	9 934 000	21,1
4	Manchester	3 052 000	13,7
5	Köpenhamn	1 931 789	12,7
6	Zürich	1 542 776	10,8
7	München	3 462 158	8,4
8	Paris	12 490 000	4,8
9	Hamburg	3 668 699	2,3
10	Frankfurt	4 792 577	0,4

Källa: Städernas statistikkontor.

Tabell 7. Prognos 2030 – Europas snabbast växande städer.

Placering	Stad ¹⁰	Befolkningsprognos 2030	Prognos, befolkningstillväxt 2012–2030, %
1	Oslo	784 842	28,0
2	Köpenhamn	697 974	27,1
3	Stockholm	1 040 920	22,9
4	London	3 879 000	19,7
5	Bryssel	1 350 570	17,8
6	Manchester	582 700	15,9
7	Düsseldorf	608 310	2,7
8	München	1 398 099	1,4
9	Hamburg	1 806 624	0,4
10	Berlin	3 468 516	± 0,0

Källa: Städernas statistikkontor.

¹⁰ Det geografiska området definieras i bilaga.

Tabell 8. Prognostiserad tillväxt för gruppen yrkesaktiva (20–65 år) 2030.

Storstadsregion ¹¹	Tillväxt för yrkesaktiva åldrar (20–65 år), %
Oslo	21,8
Stockholm	17,3
London	17,0
Bryssel	16,0
Köpenhamn	8,6
Manchester	8,3
Zürich	4,2
München	1,6
Paris	± 0,0
Hamburg	± 0,0
Frankfurt	- 0,1
Berlin	- 0,1
Düsseldorf	- 0,1

Källa: Städernas statistikkontor.

väntas storstadsregionerna Paris, Hamburg, Frankfurt, Berlin och Düsseldorf se en negativ befolkningsutveckling i yrkesaktiva åldrar fram till 2030.

¹¹ Det geografiska området definieras i bilaga.

Slutsatser

Huvudstadsregionen växer i en fortsatt stark takt. Bara i Stockholms län motsvarar befolknings-tillväxten två fullsatta SL-bussar varje dag. Det är ett viktigt kvitto på Stockholms attraktivitet. En växande stad skapar möjligheter till innovation, mångfald och ökad konkurrenskraft. Samtidigt är vår region relativt glest befolkad med internationella mått mätt. Möjligheterna för vidare förtätning är således stora.

Stark och sårbar

En gemensam nämnare för de snabbast växande städerna är i regel deras ekonomiska styrka, men också sociala, kulturella och politiska betydelse för länderna. I dag är huvudstadsregionen landets största arbetsmarknad och attraherar också mycket arbetskraft.

Förra året absorberade Stockholms och Uppsala län tre fjärdedelar av den totala befolkningsökningen i yrkesaktiva åldrar och stod för majoriteten av Sveriges totala befolkningstillväxt. Att absorptionsgraden blir så hög hänger naturligtvis till del samman med minskad befolkning i yrkesaktiv ålder i andra delar av landet, men också det avspeglar regionens relativa attraktivitet. En stark tillväxt illustrerar näringslivet efterfrågan på arbetskraft, och stärker onekligen också företagets rekryteringsmöjligheter.

Att vi därtill kommer att ha en starkare befolkningstillväxt i arbetsföra åldrar jämfört med våra grannstäder i Europa fram till 2030 ger oss en relativ konkurrensfördel. En yngre befolkning jämfört med andra växande regioner i Europa utgör en magnet för företag, talanger och innovationer.

En stark urbanisering är i grunden bra och en konkurrensfördel. Men den starka befolkningstillväxten sätter även press på befintlig infrastruktur, bostäder och vårt välfärdssystem. Tillväxttakten måste hanteras på ett sätt som stärker huvudstadsregionen, annars riskerar den att underminera regionens attraktivitet. Detta blir desto viktigare i ljuset av den globala konkurrensen. Attraktiva städer växer. Oattraktiva städer krymper.

Stockholms växande ekonomiska betydelse för Sverige och det faktum att allt fler bor här gör att regionens relativa nationella betydelse ökar.

Stockholmsfrågor är inte längre regionala utmaningar, utan frågor som rör hela Sveriges framtid och utveckling.

Prognos för 2030 utmanar

Fram till 2030 väntas Stockholms län att vara den snabbast växande storstadsregionen i Västeuropa. Vi har goda förutsättningar att stärka regionens attraktivitet, för individer såväl som för företag och kapital. Samtidigt håller huvudstadsregionen på att växa ur sin fysiska kostym.

Vår absoluta främsta utmaning med befolkningstillväxten är tillgången på bostäder. Dels handlar det om att bygga tätare, dels om att bygga mer. Enligt våra beräkningar har Stockholms län ett underskott på cirka 110 000 bostäder och denna bostadsbrist riskeras förvärras kraftigt. Med nuvarande befolkningsutveckling och prognosticerad byggtakt riskerar den siffran att öka till 200 000 fram till 2020.

Hanterar vi inte den positiva befolkningsutvecklingen med en uthållig och långsiktig bostadspolitik blir det ett stort hinder för många att överhuvudtaget söka utbildningen eller jobb här och flytta hit.

En annan stor utmaning är infrastrukturen. Ökar befolkningen måste även kapaciteten i vägnät, kollektivtrafik och annan infrastruktur att öka. Det handlar om att bygga ny infrastruktur, såväl som att rusta upp den befintliga.

En växande befolkning innebär även en ökad efterfrågan och högre krav på olika offentliga tjänster. Det behövs förskolor, skolor, fritidsanläggningar, vård och omsorg. Blir det en trång sektor minskar också attraktiviteten.

Väx och prioritera smart

Sammantaget är Stockholm inte bara en av Västeuropas snabbast växande städer och storstadsregioner. Även prognoserna framåt pekar på att vi växer snabbast fram till 2030.

Att vi växer, och särskilt att vi växer i yrkesaktiva grupper, är både ett kvitto på dagens attraktivitet och ett löfte inför framtiden. Urbanisering och ökad förtätning skapar kritiska massor som i sin tur lägger grunden för kreativitet, ekonomisk utveckling och attraktivitet.

Stockholmsregionen har de geografiska förutsättningarna att fortsätta att växa. Det är inte den fysiska ytan som begränsar, utan politisk ambition och prioritering. Flaskhalsarna – bostäder och infrastruktur – är väl kända. Utmaningen är att hantera dessa så att tillväxten gör huvudsadsregionen ännu mer attraktiv.

Källförteckning

Bundesinstitut für Bau-, Stadt- und Raumforschung (BBSR), Tyskland

Bureau Onderzoek en Statistiek, Nederländerna

Danmarks Statistik, Statistikbanken, Danmark

Institut national de la statistique et des études économiques (Insee), Frankrike

Instituto Nacional de Estadística (INE), Spanien

Office fédéral de la statistique (OFS), STAT-TAB, Schweiz

Office for National Statistics, Storbritannien

Service Public Fédéral (SPF) Economie, Belgien

Statistiska centralbyrån (SCB), Sverige

Statistisk sentralbyrå, Norge

Statistische Ämter des Bundes und der Länder, Tyskland

Bilaga – Urval städer

Indelningar och benämningar kommer från respektive stads statistikkontor

Stad	Storstadsregion	km ² , Stad	km ² , Storstadsregion
Amsterdam	Greater Amsterdam	219	1 003
Barcelona	Barcelona provincia	102	7 728
Berlin	Berlin city region	892	10 796
Bryssel	–	161	–
Düsseldorf	Düsseldorf city region	217	4 460
Frankfurt	Frankfurt city region	248	10 865
Hamburg	Hamburg city region	755	9 619
København	Region Hovedstaden	74	3 016
Inner London	Inner & Outer London	298	1 572
Madrid	Madrid provins	608	7 733
Manchester	Greater Manchester	116	1 276
München	München city region	311	12 638
Oslo	Osloregionen	426	6 920
Paris	Paris (Il-de-France)	105	12 080
Stockholm	Stockholms län	188	6 519
Zürich	Zürich canton	88	1 729

Stockholms Handelskammare

STOCKHOLMS HANDELSKAMMARE
Malmskillnadsgatan 46
Box 160 50
103 21 Stockholm
Tel: 08 555 100 00
www.chamber.se
ISSN: 1654-1758

ANSVARIG ANALYS:
Filippa Frisk
filippa.frisk@chamber.se
Fredrik Johansson
fredrik.johansson@chamber.se

ANSVARIG KOMMUNIKATION:
Andreas Åström
andreas.astrom@chamber.se